Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 274. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 13-го ГРУДНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 13, 1977 No. 274. VOL. LXXXIV.

ЗАКЛИК ДО УСІХ ПЛАСТУНІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Ідучи слідами попередніх років та вшановуючи заяву нескореного Вячеслава Чорновола і всіх тих, які караються по совєтських тюрмах, психушках і засланнях за людські права і волю України, звертаємося до Вас відзначити день 12-го січня 1978 року одноденною голодівкою та писанням петицій. Таким чином ми всі у вільному світі хоч частинно прилучимося до тих, які в ім'я любови і самовідречення віддали все для Рідного Краю.

Саме виконуючи цей свій головний обов'язок любови і вірности Батьківщині, закликаємо усе пластунство у вільному світі прийняти 12-го січня як День Солідарности з нашими переслідуваними жертвами совєтського режиму. Тому доручаємо всім пластовим проводам, що слідує:

1. Вияснити молоді причину Дня Солідарности.
2. Перевести в дні 12-го січня одноденну голодівку серед старшого пластунства і сеніорату, як теж серед старшого юнацтва від 14-го року життя. Гроші заощаджені голодуючими пластунами, переслати до Крайових Пластових Старшин, які передадуть їх Головній Пластовій Булаві, як дар Пласту на акцію допомоги переслідуваним в Україні та їх рідним.
3. Переводячи цю голодівку при своїх щоденних зайняттях, звернути на це увагу свого чужого окруження, вияснити причину її та цим збільшити число прихильників для міжнародньої акції в обороні українських в'язнів у Совєтському Союзі.

Закликаємо всіх пластунок і пластунів, а рівночасно запрошуємо всіх учнів інших українських молодечих організацій прилучитися в дні 12-го січня 1978 року до новонароджених традицій та цим дати доказ нашим братам і сестрам в Україні, що вони не самі у своїх змаганнях за волю і справедливість.

СКОБ!

За Головну Пластову Булаву:

пл.сен. Л.Романків пл.сен. С.Рубель пл.сен. В.Яворський
голова Кер. Вих. ДІ ген. секретар

Нюарк-Ірвінгтон відзначить Роковини Державности величавим концертом

Нюарк, Н. Дж. (Л.К.). — У четвер, 8-го грудня ц. р., тут в приміщенні Українського Народного Дому зібрались о год. 8-ій вечора члени Імпрезового Комітету, створеного при Українськім Конгресовім Комітеті Америки, Відділ Нюарк-Ірвінгтон, щоб обговорити різні аспекти цьогорічних святкувань Січневих Роковин, а зокрема, щоб устійнити пляни щодо підготови святочного концерту в роковини проголошення Самостійности і Соборности Української Держави, що відбудеться у неділю, 22-го січня 1978 року, о год. 4-ій по полудні, в залі Ірвінгтон гай скул при Клінтон евеню.

Ентузіязт цієї підготови, голова Імпрезового Комітету пані Лідія Гладка разом з членами цього ж Комітету — мгром Романом Савицьким, проф. Рафаїлом Венке, Осипом Голинським, Михайлом Дзіманом, Костем Гречаком та Христею Коленською запляновували програму концерту, та задумавши влаштувати його якнайбільш імпозантно і на ширшу скалю запросили до участи в програмі добірні професійні та мистецькі сили, що ними будуть: Павло Плішка — співак світової слави, басоліст Метрополітальної Опери в Ню Йорку; д-р Ярослав Падох — голова Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА, виступить із святочною промовою; Валя Калин — відома рецитаторка на українських імпрезах, в минулому артистка українських театрів; Рафаїл Венке — професор в Українському Музичному Інституті та скрипаль-соліст; Ляриса Крупа-піяніст, ґрадуант УМІ в клясі проф. Дарії Каранович, а сьогодні студентка на 4-му році консерваторії Пібаді в Балтиморі; відомий мішаний хор „Думка", виступи якого завершуються цього року 27-річним існуванням, виступить під диригентурою Семена Комірного; популярний хор „Молода Думка" центр якого є в Ню Йорку, а філії в кількох містах східнього побережжя Ню Джерзі і Чікаго, виступить під диригентурою Марії Фесьо.

Виклад про канадську багатокультурність в Оттавському університеті

Оттава (ОУПС). — Дня 29 листопада тут в Департаменті славістики й модерних мов в якому, крім студентів, взяли участь запрошені гості й професура. Доповідача представив голова Департаменту проф. З. Фолєєвський, подаючи до відома, що цей виклад спонзорований Багатокультурною Програмою Федерального уряду в Оттаві, після чого проф. Рудницький дав аналізу багатокультурної політики канадського уряду з 1971 р., ролю Комісії Б.— Б. та схарактеризував сучасне положення етнічних культур у Канаді, опираючися на своїй типології „культур у контакті". Окремо він торкнувся аспірацій квебекських французів й можливостей конфлікту на тлі одно-чи двомовности, багатокультурности та квебекських меншин. Після викладу вив'язалася жива дискусія, яку закінчив проф. К. Біда, керівник Українознавства в Департаменті, подякою доповідачеві за цікавий виклад.

На слідах Марка Вовчка в Бад Емсі

(ОУПС). — З нагоди „року Марка Вовчка" — 70-річчя її смерти (1907—1977) проф. Яр. Рудницький відвідав 13—15 листопада Бад Емс у Західній Німеччині і провів розшуки в місцевій бібліотеці й архівах з метою знайти дані про перебування цієї письменниці в Бад Емсі в 1860 р. На основі архівних даних вдалося устійнити понад усякий сумнів, що вона була в цьому курорті в днях 7—8 липня 1860, зустрічалася з Є. П. Ковалевським, головою „Літературного фонду" в Петербурзі, в готелі „Енґлітер Гоф" (тепер шпиталь) в другому дні від'їхали до Бад Швальбаху. Ковалевський виїхав з Бад Емсу з кінцем липня. В життєписах М. Вовчка „емський епізод" досі не був належно висвітлений і вимагає дальших дослідів.

Венс не сподіється „дуже приязних" відносин з СССР

Брюссель. — Промовляючи у четвер, 8-го грудня, на нарадах міністрів закордонних справ 15-ох держав Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), державний секретар Сайрус Венс заявив, що „стабільні відносини" між Совєтським Союзом і Заходом „неможливі" без нового договору між ЗСА і СССР відносно обмеження стратегічної атомової зброї. Він сказав, що хоча новий договір не запевнить, що така стабільність дійсно існуватиме, то без договору нема жадних виглядів на стабільні відносини.

Венс, який після нарад в Брюсселі мав відлетіти на 6-денні відвідини країн Близького Сходу, признав, що немає підстав сподіватися, що відносини між Совєтським Союзом і сателітами з одного боку та державами НАТО з другого стануть „дуже приязними". Він заявив, що між Заходом і комуністичним бльоком „тепер існує і правдоподібно далі існуватиме суперництво в різних ділянках", але це не значить, що обидві сторони не можуть співпрацювати на таких відтинках, як обмеження чи навіть зменшення кількости стратегічної атомової зброї.

Як секретар оборони Гарольд Бровн, який промовляв до представників НАТО день раніше, так і державний секретар Венс запевняв, що американський уряд не пожертвує інтересами своїх европейських союзників у переговорах з СССР і знову підкреслив, що ЗСА виконають свої обіцянки щодо постачання своїх союзників найновішою зброєю, зокрема „крилатими ракетами".

Серед европейських членів НАТО поширене побоювання, що уряд ЗСА може погодитися на односічні концесії для СССР і відмовитися доставити союзникам „крилаті ракети", які в оборонних плянах Західньої Европи становлять основну зброю. Минулого четверга Венс заявив, що Вашінгтон „залишає відкритими двері" для постачання „крилатих ракет" своїм союзникам, бо в новому договорі з СССР може погодитися не розміщувати тих ракет тільки протягом наступних трьох років, але продовжуватиме випродовувати їх.

Нова совєтська зброя збільшує риск атомової війни — твердить ген. Гейг

Брюссель.—Ген.А.Гейг головнокомандувач збройними силами Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), заявив кореспондентові „Ню Йорк Таймс" Дрю Міддлетонові, що розбудова Совєтським Союзом земноводного транспортаційного воза „амфібіос", як теж розбудова нового танка „Т-80" можуть дати таку перевагу Совєтському Союзові у конвенційній зброї, що Захід мусів би вживати атомову зброю, щоб протиставитися агресії комуністичного бльоку.

Ген. Гейг, колишній шеф персоналу Білого Дому за президентури Ричарда Ніксона, поінформував, що розвідка НАТО має незаперечні докази, що СССР розбудовує земноводний віз, який може транспортувати піхотинців, ракети і навіть танки, додаючи, що держави НАТО не мають таких великих і ефективних земноводних возів. Крім того, новий совєтський танк „Т-80" набагато більше боєздатний, ніж теперішній танк „Т-72". Перевага совєтської конвенційної зброї може змусити держави НАТО вживати нуклеарну зброю для самозбереження — твердив Гейг.

Він підкреслив, що перевага Заходу в ділянці атомової зброї теж постійно зникає і незабаром може дійти до того, що і в нуклеарній зброї Совєтський Союз матиме перевагу. Ген. Гейг, як і багато інших військовиків з НАТО, твердить, що Москва не хоче жадного балянсу із Заходом щодо атомової чи конвенційної зброї, а змагає до здобуття військової переваги. Коли ЗСА та союзники зменшують свої видатки на оборонні цілі, зокрема на нові роди зброї, то Совєтський Союз видає все більше і більше на воєнні цілі — вказує головнокомандувач збройними силами НАТО.

В листопаді гуртові ціни знову виросли

Вашінгтон. — Департамент праці інформує, що протягом листопада гуртові ціни зросли на сім десятих одного відсотка, що ставить другий місяць підряд, що ті ціни виявили такий поважний зріст, бо в жовтні вони були збільшилися на вісім десятих одного відсотка.

Економісти з приватного сектора твердять, що новий зріст у гуртових цінах, спричинений головним чином подорожінням сільсько - господарських продуктів, заповідає значні підвишки в роздрібних цінах продуктів широкого вжитку і то в недалекому майбутньому.

Марко Стадник співає в головній ролі в опері

Веррен, Н. Дж. — Управа Підміського Оперного Театру інформує, що Марко Стадник, 11-річний український хлопець з Мейплвуду, Н. Дж., співатиме в головній ролі Амала в опері „Амал і нічні гості" Джіян-Карля Менотті в трьох постановах цієї опери в „Стоні Гилл Плейгаєс" у Веррен, Н. Дж.

Марко Стадник

Марко Стадник, член філії „Молодої Думки" в Нюарку-Ірвінгтоні, що нею диригує мгр Маруся Фесьо, співатиме в цій опері, сюжет якої пов'язаний з Різдвом Христовим і прибуттям до Вифлиєму Трьох Царів, в суботу, 10-го грудня, о год. 8:30 увечері, а також в тій же годині в п'ятницю, 16-го грудня, а в неділю, 18-го грудня, о год. 7:30 увечері. В інші дні, а саме, 9, 11 і 17-го грудня в ролі Амаля виступатиме Браєн Френк, теж мешканець Мейплвуду.

Марко Стадник і ціла його родина є членами 133-го Відділу УНСоюзу.

СССР критикує ЗСА за Близький Схід, Садат таврує своїх ворогів

Москва/Каїр. — Совєтське пресове агентство ТАСС у четвер, 8-го грудня, заявило, що натяк державного секретаря Сайруса Венса з вівтірка, 6-го грудня, що поважні переговори щодо замирення на Близькому Сході можуть розпочатися на конференції в Каїрі, тобто, не треба чекати на поновне скликання Женевської конференції, є „прямим запереченням" спільної заяви СССР і ЗСА з жовтня, в якій наголошувано, що Женевська конференція повинна бути скликана ще перед кінцем цього року та що в тій конференції мусять брати участь всі заторкнені близько-східнім конфліктом, як теж повинні бути обговорені всі проблеми.

Аналітики вказують, що заява ТАСС-у — це найгостріша критика Москви діяльности Вашінгтону від часу, коли єгипетський президент Анвар ель-Садат розпочав свої мирові заходи діялогом з ізраїльськими властями. Гострий виступ совєтського пресового агентства є відповіддю на критику Венса, який натаврував Москву за те, що замість підтримувати мирову ініціятиву Садата — як випадає співпредсідникові Женевської конференції — Совєтський Союз фактично заохочує радикальних лідерів арабського світу противставитися переговорам з Ізраїлем. Секретар Венс не заперечував конечности скликання Женевської конференції, але зазначив, що „поважні переговори" можуть розпочатися вже під час Каїрської наради, яка розпічнеться 14-го грудня.

ТАСС минулого четверга також вперше поінформував, що єгипетський уряд закрив ряд консулятів і культурних центрів Совєтського Союзу та 4-ох інших комуністичних країн Східньої Европи. Агентство назвало це рішення Єгипту „неприязним актом".

Того самого дня президент Садат на масовій демонстрації в Каїрі, під час якої біля 400.000 єгиптян схвалювали його мирову ініціятиву, назвав своїх критиків „дурнями і нетямущими карликами", які перекручують його становище, бо замовчують факт, що під час переговорів з ізраїльськими чинниками він ясно зазначив, що Ізраїль мусить звільнити окуповані арабські території і визнати „законні права палестинців".

Після цього публічного виступу президент Садат відбув 2-годинну нараду з йорданським королем Гуссейном, який відвідує ряд арабських держав, стараючись наладнати непорозуміння між Єгиптом і радикальними арабськими лідерами відносно діялогу з Ізраїлем. Гуссейн, який день раніше розмовляв із сирійським президентом Гафезом аль—Ассадом, після розмови зі Садатом сказав, що ініціятива єгипетського президента має на меті довести до „справедливого і тривалого миру" в тій частині світу.

Натомість сирійський президент Ассад того самого дня прибув до Савдійської Арабії, стараючись намовити короля Халіда і його уряд зайняти анти-Садатське становище. Однак, як вказують коментатори, Савдійська Арабія належить до поміркованого табору і тому робитиме заходи, щоб Сирія припинила свою гостру критику єгипетсько - ізраїльського діялогу.

Протягом останніх кількох днів йорданський король Гуссейн і сирійський президент Ассад відвідували ряд арабських держав, але з протилежними замірами: Гуссейн старається замирити арабські фракції, а Ассад приєднати більше арабських лідерів до „анти Садатського фронту".

Совєти мають клопіт з американськими „джінсами"

(М.Р.). — „Комсомольская Правда" в серії статтей обговорювала нестачу найпопулярніших речей і рівночасно повідомляла, що совєти стали продукувати штани на зразок американських джінсів, щоб у той спосіб побороти чорний ринок. Одначе, ті совєтські джінси, фабриковані для юнаків і дівчат, як теж для старших людей, не подобаються молодим людям. Вони кажуть, що матерія, з якої штани пошиті, занадто м'яка, кольор поган чорний. „Надаються хіба до роботи, а не для того, щоб у них іти на прогулянку з дівчиною".

Американські джінси продають у спеціяльних крамницях за доляри. В Одесі вистоюють люди перед крамницею вже від 4-ої години ранку, щоб здобути такі штани синього кольору й відповідний до них жакет. Там продають теж джінси, імпортовані з Польщі, трохи схожі на американські. Ті польські штани коштують 83 рублі. На толкучці (чорний ринок) продають правдиві американські джінси по 330 рублів, себто більше ніж пересічна місячна платня совєтського робітника.

Совєти продукують зовсім мало, або й зовсім не продукують таких речей, які подобаються людям, тому що модні й гарно виконані. Люди чим раз більше домагаються таких речей, а совєтських не хочуть, вони перестарілі лежать по магазинах. Замало продукують тейп рекордів, патефонів, апаратів для підсилення рок музики, виконуваної на електричній гітарі, торбинок, які жінки носять перевішені на рамені, сорочок тісних у поясі й Т-сорочок. Ті всі речі походять із заграниці, їх можна купити на чорному ринку. Тому ж, що совєти не продукують досить тих речей, самі допомагають процвітанню чорного ринку.

„Комсомольська Правда" повідомляє, що молодий чоловік вибивав на совєтських Т-сорочках фабричні марки Західньої Німеччини й американські фабричні марки на звичайних полотняних торбинках та продавав їх по високих цінах. Інший чоловік зорганізував нелегальну майстерню черевиків у винайменому мешканні. Два робітника робили обуву з краденої шкіри, пришивали етикетки добре знаних закордонних фірм. У місцевості Душанбі директор магазину продав на чорному ринку рідкісної матерії за 20.000 рублів. Його і його спільників приловили й знайшли при них 100.000 рублів. „Для багатьох людей, які потребують купити якість меблі, чорний ринок це зовсім нормальне місце набуття", заявив представникові „Комсомольської Правди" старший службовець відділу для поборювання чорного ринку при міністерстві внутрішніх справ, генерал майор Дарузе. Він відверто заявив, що в багатьох випадках сама держава створює нестачі популярних товарів, часом навіть тому, що взагалі їх не продукує. Один з законів, які подає Дарузе, подавався б так само добре для продукції совєтських джінсів. Він сказав: „Промисловість повинна переорганізуватися, повинна продукувати те, що модне сьогодні, замість того, що було модне вчора".

ВІРМЕНИ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗДІЙСНЕННЯ ГЕЛЬСІНКСЬКИХ ПОСТАНОВ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Вслід за утворенням Московської і Української громадських груп сприяння виконанні Гельсінкських угод, 1 квітня цілком подібну громадську групу утворили вірменські патріоти. Подаємо вийнятки з їх основоположної декларації, яка поширена у самвидаві. Повний текст цього документу буде надрукований в журналі „Сучасність".

„У Вірменській республіці є багато випадків брутального порушення прав людини, людської гідности і основних свобод - думки, сумління, релігії, переконань.

Незалежно від того, що СССР був співтворцем ООН, визнав її Статут і Загальну декларацію прав людини та Міжнародні пакти про право людини, переслідування і утиски інакшедумаючих і віруючих не припиняються.

В столиці Вірменської республіки — Єревані — тільки в 1973-74рр. відбулося 9 політичних процесів, на яких інакшедумаючі вірмени дістали присуди від 6 місяців до 10 років позбавлення волі...

Керуючись вірою, сумлінням, переконанням і почуттям громадського обов'язку — ми виходимо з ініціятивою створення у Вірменській республіці громадської групи нагляду і сприяння виконанню постанов Заключного акту Гельсінкських нарад і ставимо перед нею такі завдання:

1). Захищати громадські, політичні, економічні, соціяльні, культурні й інші права і свободи, які є виявом почуття гідности людини і є притаманні для її свобідного і цілковитого зростання.

2). Захищати право людини на свободу шукати, діставати і розповсюджувати інформації та ідеї, незалежно від державних кордонів і офіційної ідеології.

3). Захищати право людини на релігійні переконання і свободу вільно проповідувати їх.

4). Боротися за звільнення політв'язнів і збирати пожертви для несення матеріяльної допомоги їх родинам.

6). Захищати право на свободу зв'язків, на з'єднання родин і взагалі на свободу візиту за границю і свободу візиту до країни, а також право на свободу вибору місця замешкання, але рівночасно сприяти і підтримувати діяльність для скупчення вірмен в границях Вірменської республіки.

7). Піднести питання про прийняття Вірменської республіки в члени ООН з метою з'ясувати загально-національні проблеми, розсіяних по цілому світі вірмен.

8). Вимагати, щоб усе діловодство в державному, економічному і культурному житті провадилося вірменською мовою, згідно з ст. 110 Конституції Вірменської ССР.

Провідник групи - Аратюнян Едуард Багратович — 375014 Єреван — 14, вул. Нерсесяна 1, кв. 5.

Скарбник групи — діякон Назарян Роберт Хачикович, 375051, Єреван — 51, Арабкир вул. 17, д.9. уряд. тел.: 52—22—01

Осян Самвел Владимирович, 375012, Єреван — 12, вул. Ватутіна 113.

ДВІ ТРЕТІ ЧЛЕНІВ ОН НАРУШУЮТЬ ЛЮДСЬКІ ПРАВА — КАЖЕ МІЖНАРОДНА АМНЕСТІЯ

Лондон, Англія. — Ройтер інформує, що Міжнародна Амнестія у своєму річному звідомленні, опублікованому в четвер, 8-го грудня ц. р. в Лондоні, каже, що дві треті держав — членів Організації Об'єднаних Націй порушують права людини, які вони зобов'язались шанувати, а деякі уряди стосують навіть тортури супроти своїх громадян. Голова Міжнародної Амнестії, швед Томас Гаммерберг, пише з цього приводу: „Позитивним явищем є звільнення багатьох політичних в'язнів деякими країнами, натомість ситуація в багатьох інших державах значно погіршилася і викликає турботу нашої організації". Універсальна Декларація Людських Прав, проголошена Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй в 1948 році, не шанується в багатьох країнах світу і це відноситься до режимів усіх ідеологічних напрямків. Застрашаюче число країн дозволяє в себе стосувати тортури над в'язнями, не зважаючи на недавно прийняту декларацію в ОН, яка гостро забороняє стосувати тортури всякої форми. Амнестія, яка за 16 років свого існування розрослася у велику міжнародну установу з багатьма філіями і яка має 160.000 членів в усьому світі, а в цьому році одержала Нобелівську нагороду миру, розпочала цього місяця велику кампанію проти застосування кари смерти. На слідуючий тиждень в Стокгольмі відбудеться велика міжнародна конференція, присвячена стосуванню найвищого виміру кари, тобто кари смерти. Амнестія плянує в наступному році опублікувати чисельні дані про цю форму покарання з назвами тих держав, які стосують в себе такі засуди, що їх Міжнародна Амнестія вважає негуманними. Найбільше кару смерти стосують, згідно з інформацією Міжнародної Амнестії країни Азії і Африки. Амнестія перевіряла в 1977р. 149 випадків найбільше загрожених в'язнів і помимо того, що не легко одержати всі інформації, то однак встановлено, що принаймнє для половини тих в'язнів обставини змінились на краще.

Вальдгайм назначив нового високого комісара для втікачів

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм назначив Пола Гартлінга, колишнього прем'єр-міністра Данії, новим високим комісаром для втікачів. Гартлінг заступить на цьому становищі принца Садреддіна Ага Хана, який від 31-го грудня ц. р. йде на пенсію. Хан виконував функцію високого комісара 12 років. Головне бюро високого комісара для втікачів приміщується в Женеві, Швайцарія, а його численні працівники займаються правною, матеріяльною і переселеною допомогою втікачам, які в наслідок війни, революції чи інших причин опинилися поза кордонами своєї батьківщини. Платня високого комісара виносить 59.250 долярів на рік, крім різних додатків, призначених для репрезентативних цілей, зв'язаних з його роботою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Діяльність Конгресу

Обом Палатам Конгресу ЗСА залишається ще заледве місяць часу до закінчення теперішньої сесії. Протягом того короткого часу осталося ще багато до полагодження. Спільна комісія обох Палат розглядає компромісовий законопроєкт щодо розв'язки енергетичної проблеми, що його відтак мусять схвалити Палата Репрезентантів і Сенат. Інші комісії стараються виготовити остаточні версії законопроєктів у таких справах, як підвишки в податках програми Соціяльного забезпечення, зміна примусового пенсійного віку з теперішніх 65 років до 70 років життя, як теж полагодити розбіжності щодо питання, чи можна використовувати фонди федеральної програми ,,Медикейд'' на покриття коштів абортів та ряд інших справ.

Самі законодавці сумніваються, чи їм пощастить полагодити всі згадані справи ще перед 31-им грудня, тобто, перед закінченням теперішньої сесії Конґресу, і думають, що деякі справи треба буде відложити аж до наступної сесії, яка почнеться в другій половині січня наступного року.

Відложення деяких справ на пізніше — це нічого нового для цього Конгресу. Протягом 1977-го року законодавці відложили такі важливі справи, як зменшення коштів медичної опіки по шпиталях країни, створення Бюра для справ споживачів-покупців та інші конечні законопроєкти.

Однак треба признати, що протягом поточної сесії Конгрес теж полагодив багато справ, схвалюючи деякі проєкти, а відкидаючи інші.

Законодавці призначили 26 більйонів долярів на програми масового затруднення, зменшили на 3-річний період податки підприємств й індивідуальних осіб на 34 більйони долярів, підтримали рішення президента Джіммі Картера припинити розбудову нового бомбовика ,,Б-51'', як теж зменшили на один більйон долярів закордонну допомогу ЗСА, хоча Білий Дім гостро виступав проти такого зменшення. Крім того, члени обох Палат Конгресу підтримали пропозицію президента Картера щодо створення Департаменту енергетичних справ, як теж схвалили законопроєкт, який надає Президентові повновласті перевести реорганізацію інших департаментів і федеральних агенцій. Законодавці також проголосували підвищити мінімальну заробітну платню з теперішніх 2.30 доляра на годину до 2.65 доляра в січні 1978-му році, а на початку 1981-го року мінімальна платня вже виноситиме 3.35 доляра на годину.

Обидві Палати також відкинули деякі законопроєкти, наприклад, пропозицію, щоб виборчі кампанії сенаторів і конгресменів були фінансовані федеральними фондами.

Отже, хоча Конгрес відложив ряд важливих справ, які повинні були бути полагоджені, як теж правдоподібно ще перед закінченням теперішньої сесії відложить і інші преважливі законопроєкти, то треба також признати, що законодавці протягом 1977-го року все таки не дармували і полагодили багато важливих справ, схвалюючи одні пропозиції, а відкидаючи інші.

Світ нарешті пізнає правду

Газета ,,Известия'', орган Верховної Ради СССР, поміщуючи у числі з 3-го грудня ц. р. довшу аналітичну статтю В. Матвеєва про хід Европейської Конференції для справ безпеки і співробітництва в Београді, яку автор назвав: ,,Хто зупиняє працю беоґрадської зустрічі'', з підзаголовком ,,гуманітарні турботи пана Ґолдберґа'', — бере під гострий обстріл голову делеґації З'єднаних Стейтів Америки амбасадора Артура Ґолдберґа, який, як відомо, вже кілька разів на відкритих сесіях Београдської конференції і на закритих нарадах комітетів підносив справу грубого порушення прав людини в Совєтському Союзі та інших комуністичних країнах, натякаючи, що таке поступування комуністичних режимів противиться Гельсінкській угоді, та іншим міжнародним договорам. Турботу амбасадора Ґолдберґа й інших членів делегацій західніх країн комуно-московські режимники називають вмішуванням у їхні внутрішні справи і у відплату видвигають деякі дійсні і більше видумані недотягнення суспільної системи вільних демократичних країн. Ґолдберг і західні делеґації не оспорюють, що в суспільному житті Заходу існують недокладності, яких треба позбуватися, хоча ці недомагання є нічим у порівнянні з народовбивчою совєтською системою.

Юлій Воронцов, голова совєтської делеґації на Европейській Конференції, і делеґації інших комуністичних країн були спочатку дещо заскочені відважною поставою західніх делеґацій, бо мабуть не усвідомляли собі, що жадні цензури і брехні правди не закриють та що західні народи остаточно довідуються та пізнають правду про порушування елементарних людських прав в комуністичних державах і приходять до висновку, що це порушення аж ніяк не можна вважати льокальною справою поодиноких комуністичних режимів, бо вона є справою цілого людства. Виглядає, що комуно-московські верховоди надіялися, що вони при допомозі невтральних держав зможуть постаратись, щоб Конференція перейшла до денного порядку над справою оборони прав людини, наголошуючи такі справи, як поширення економічної й політичної співпраці згідно з духом політики детанту, розброєння, скорочення стратегічної зброї і військових контингентів в Центральній Европі, науково-технічну й культурну співпрацю тощо. Все це, на думку автора статті в ,,Известиях'', бльокував Артур Ґолдберг, який, як каже Матвеєв, робив натиск на невтральні держави, кажучи, що якщо вони не піддержуватимуть становища ЗСА в ділянці оборони прав людини, то Америка не буде піддержувати їхні вимоги і пропозиції. ,,Це не єдиний випадок американського тиску'', — каже В. Матвеєв, бо ,,пан Ґолдберг постійно застосовував цю тактику, коли показувалось, що інші делеґації не схильні піддержувати його пропозиції''.

Наявність совєтської пропаґанди у цьому твердженні очевидна. Совєтські пропаґандисти не зрозуміють, що змінена настанова Заходу до справи людських прав в комуністичних країнах постала на базі правдивих інформацій про беззаконня й сваволю комуністичних режимів і їхнього знущання над правами народів і людини, а не за вказівками, як вони пишуть, американської Центральної Розвідчої Агенції та ,,ненависників політики відпруження типу сенатора Генрі Джексона''. Минулися вже ті часи, коли совєтські тоталітаристи, замкнувши герметично замки залізної заслони, могли приховувати від зовнішнього світу свої злочини. Західній світ перестав вірити забріханій совєтській пропаґанді та пізнає правду, що може мати тільки один результат: повний провал [illegible] імперії.

Ярослав Курдидик

НА ЧОРНО-БІЛОМУ ,,ЗАМІНОВАНОМУ ПОЛІ"...

Із проголошенням ембарґо на Республіку Південної Африки, деякі західні знатоки африканських проблем висловлюють думки, що , мовляв, ЗСА і на дальше, як і досі, не мають чітко опреділених політичних напрямних яке становище їм слід зайняти у ,,чорно-білому'' питанні того обширу Африки. Там теж і висовується закид в бік Америки, що вона обмежується дуже часто до заімпровізованих і здебільшого до неосновно перевірених подробиць і тому деякі із американських потягнень призводять згодом до комплікацій, що постають на тому континенті.

Один із кращих американських знавців Африки, а в першу черґу її південної частини, Р. Т. Янґгасбенд вирізнюється завжди прикладною журналістичною об'єктивністю і він закидує Заходові, а в тому числі і ЗСА, що всі західні держави не завдають собі належного труду, щоби прослідити та вивчити всі ці процеси, які проходять та політично струшують цим континентом і, на його думку ,,всі вони разом ходять неначебто по чорно-білому замінованому полі".

Особливо тепер після проведення своєрідного ,,розгрому і чистки" між чорними і білими противниками ,,апартейду" в дні 9-го жовтня ц.р. у Південній Африці, ЗСА найшлися у досить скомплікованому морально-політичному положенні: Бо ж з одного боку ця суперпотуга виступає різко в обороні ,,вольностей і прав людини" і за ці принципові ідеали вона не перестає побиватися та їх постійно обстоювати, але ж і в парі з тим ЗСА не хочуть притискати занадто ,,до стіни" теперішній уряд Форстера, бо тоді вони готові втратити його підтримку у намаганні закінчити расові конфлікти в Родезії та Намібії.

Покищо, ЗСА вирішили обмежитися до самої тільки заборони продажу зброї Південній Африці, але досі ще не сказано ясно і виразно, чи це ембарґо буде теж пов'язане із забороною на нові приватні інвестиції великих американських корпорацій, що переходять вже неофіційно коло шість мільярдів долярів.

В ОН день 4-го листопада увійде до історії мабуть тим, що це був перший випадок, в якому ця міжнародна мирова установа проголосила санкції проти і на власного члена.

А тепер ще одне і може саме основне питання: чи це ембарґо матиме дійсно ,,переломово-нищівний" вплив на цю країну Бурів?

Бо в самій Південній Африці все біле населення, а в тому числі уся дотеперішня опозиція, що складалася в більшості із англійців, уважають теперішне ембарґо за чисто ,,психологічну зброю", при чому наставлені його повною і зосередженою силою відбивати. А міністер оборони Бота нещодавно заявив: — ,,Так, зовнішній світ може нас у дечому зранити своїм ембарґо, але він далекий від того, щоби нас знищити!"

Бо, що не говорити, але Південна Африка зі своїм 23 мільйонами населенням (4.5 міл. білих та 18.5 міл. чорних і мішанців), із своїми велетенськими природними ресурсами, високорозвиненою індустрією та на американський зразок змодернізованим повністю хліборобством — виявляється повністю самовистачальною.

Її 50-тисячна постійна, наймодерніше вивінувана армія із 150-ти тисячною резервою, яку можна повністю змобілізувати протягом 48 годин, а на добавок із її 250-300 тисячною міліцією (командос), що відповідає американській ,,національній ґвардії" і, яка відбуває безперебійні маневри ,,поновлених маневрів", це таки сила. Німецький воєнно-політичний коментатор Р. М. Рішке оцінює цю армію, як майже рівнорядно з армією Ізраїля. Він уважає, що це найкраща армія на африканському континенті, а хоч і деякі держави, як Нігерія, перевищують її набагато своєю чисельністю, то під оглядом якости, ніхто їй не дорівнює.

Військові знатоки кажуть, що те, що робить Південну Африку такою сильною, це в першу черґу продукція своєї власної зброї, що нею вона засобляє 75 відостків свого оборонного арсеналу, а згідно із заявою міродайних південно-африканських чинників, ця країна у найближчому часі зможе випродукувати ще і решту 25 відсотків. Експерти кажуть, що цією зброєю ця країна зможе відбити кожну конвенціональну, або підпільну війну проти кожного сусіда.

Між тими націями, що проголосили ембарґо, будуть мабуть і надальше вирізнюватися Франція та Ізраїль. Особливо це був Ізраїль, який доставив південно-африканській армії останнього типу радарові устаткування, нічно-видні вивінування, малу і більшу механічну зброю і 6 далекосяжних швидкохідних ракетних човнів, вивінуваних ракетами ,,Ґабрієль", уже власної ізраїльської продукції.

Францію слід уважати за ще більшого доставця зброї. Починаючи від 1974 року, Франція доставила Південній Африці зброї на загальну суму 650 міл. долярів. Незалежно від того, Франція доставила була три фреґати і два середнього типу підводні човни. Південна Африка випродукувала, за дозволом на патент і при допомозі французьких інженерів та механіків, 100 нових бойових джетових літаків типу МІРАЖ-ФІА.

(Закінчення на ст. 4-ій)

А. Орлико[illegible]

СУЧАСНЕ І МАЙБУТНЄ ПОЛЬЩІ Й УКРАЇНИ

II

Підходячи з того саме аспекту до обосторонних взаємин, варто пригадати польській стороні, що встановлення сучасного польсько-українського державного кордону відбулося під впливом інтересів СССР, тобто сьогоднішньої Росії в її великопростірній економічній та стратегічній пляновості розвитку. В результаті Москва заспокоїла хоч якось територіяльні амбіції Варшави, ,,забуваючи" за берестейську лінію з лютого 1918 року та судово-адміністраційну між східньою та західньою Галичиною до 1914 року, визнаючи антантську про-польську ,,лінію Керзона" із 1919 року для задоволення УНР із наміром... коштом Закерзоння включити у свою совєтську сферу інтересів... всю Польщу аж по Одру.

В противному випадку, розмежування між СССР-УРСР та дійсно самостійною Польщею було б не сучасне, а за етнічним принципом українців по стані із перед 1914 року.

Власне про таке розграничення говорилося комісійно в Києві та в Москві ще у 1939 році та в 1944/45 роках, коли то поширено границі України (УРСР) ще на обшир ,,Пряшівської Русі" під Тилицький провал та на Пряшівські гори й річку Торису.

Ось тому, заторкуючи справу сучасного кордону між УРСР та ,,людовою" Польщею, треба мати ясне зрозуміння всієї цеї проблеми, яка є витвором російської імперіяльної політики, а не вислідом зрозуміння інтересів польсько-українських. Росія Закерзонням заспокоїла територіяльну романтику Польщі з давніх часів, пригадуючи їм часи Пястів...

На підставі оцих вступних чи основних завваг перед представленням реальної картини обосторонних взаємин, можемо прийти до з'ясування української сучасности, яка була коротко, у формі тез, представлена недавно вузькому кругові, польських політиків, але мало хто її збагнув.

Суть української проблеми на сьогодні:

1. України (в загальному розумінні) із років 1918 чи 1939 більше немає. Це факт. Пройшло 60 чи 40 років (кругло) в Західній Україні, у якому то часі зайшли велетенські національні, політичні, соціяльно-економічні зміни, які вплинули на світогляд мас, інтеліґенції в позитивному та неґативному розумінні. Прийшло до певної міри до територіяльного та етнічного об'єднання та духового зцілення.

2. Україна хліборобська із давніших часів не існує. Її можна хіба бачити на полотнах в кольорах у картинній ґалерії по музеях. Сучасна Україна із 50-ти мільйоновим населенням це в першу чергу конґльомерат механізованої продукції хліба, харчових продуктів, одначе вже другорядного господарського значення, в порівнанні до, так сказати б, блеску досконалої технології в добуванні якостевих руд, продукції безцінних металів (сталі, чавуну, прокату), індустріяльного палива (вугілля, нафти, коксу), у виробництві цілих індустріяльних комплетів, кінчаючи на серійному випуску промислових устаткувань, летунських моделів, мораських одиниць із наймодернішими зброєвими вирядами та, врешті, із продукцією атомової, балістичної та ракетної зброї, все при співучасти 140 університетського рівня дослідних інженерно-технічних інституцій для континентальних, морських та міжпланетних операцій із штабом біля 85,000 науковців, 172,000 наукових співробітників та біля 2,300,000 технічних й економічних спеціялістів по вузькій ділянці знання.

3. Україна, як одиниця торговельна, хоч як по колоніяльному експлуатована Росією, все ж таки в совєтській світовій економістичній системі партиципує в товаро-обмінних взаєминах із біля сотнею країн світу, мавши постійний морський контакт із стодесят портами. Нещастям одначе є, що капітал із торгівлі та закордонного індустріяльного будівництва приходить в Україну солідно пересіяний через московське економічне сито... В цьому суть її економічного поневолення.

І в додатку все господарське майно та інтелектуальне в розпорядженні таки російської великодержавної машини, будучи лише посередньо приналежне Україні та її народові.

За цей, так сказати б, змаг за знання та економічне положення України в світовому маштабі, українська нація заплатила біля 30 мільйоновою жертвою власних людей, за останніх 60 років маючи сьогодні біля 40, замість 70 мільйонів своїх людей.

В додатку, українці зобов'язані, як окраїнний нарід СССР, своїм територіяльним потенціялом та мілітарним держати в шорах усіх її західніх сусідів, отже й Польщу, щоб... Росія могла консеквентно, за пляном, просуватися до Адріятику, Альп, Райхланду та до Ля Маншу. Чи може бути щось більш трагічне для народу?

4. Немає сумніву, що на шляху в Західню Европу економічний резервуар України та Польщі є Ключевим і через те геопотичне положення наших обох країн є вершком в досягненні власне світових імперіяльних позицій Росії, маючи у диспозиції польський Шльонськ та повний доступ до портів України на довжині біля 1,500 км., побережжя й поблизького йому Донбасу, які то фактори служать першорядно для економічної та стратегічної експансії СССР в Східню Африку у прямій лінії: Одеса-Київ-Хартум-Ентеббе (Уганда) та аж до Мозанбіку, тобто під самі двері золотодайних та діямантових копалень Південної Африки. Ясно, що з Одеси через Суез прямий вихід в Аденський пролив, де вже існують, на взір Мозамбіку та Уґанди, сателіти: Південний Ємен, Етіопія й по части Сомалія.

І власне у цьому ґльобальному світогляді міститься й уся суть майбутніх союзних собі Польщі та України, й проблема гідного місця на землі та в Европі нашим обом націям, щоб оминути навіть фізичного знищення в разі воєнного катаклізму між Сходом та Заходом, коли Шльонськ і Поморя з одного боку та Донбас й Крим з другого входитимуть в орбіту стратегічних операцій.

Чиж маємо бути жертвою тотального знищення задля амбіцій потужних сил світу?

І саме тут знову криється вся наша спільність інтересів, особливо оборони, рятування, виходу із воєнного розторощення від балістичних пострілів та й може атомової мряки, яку ніякий політичний кордон не здержить. Саме оці моменти, які загрожують обом нашим народам, дораджують нам виелемінувати:

а) наш вузько-національний еґоїзм, який може бути убійчим обом нашим націям заразом.

б) Натомість у співіснуванні наші народи могли б мати врешті — решт якесь мирне плянування спокійного соціяльного розвитку а не що чверть-столітню війну з втратами життя нашої молоді.

в) На базі власне нашого мирного співжиття (яке ба-

(Закінчення на ст. 4-ій)

Н. І. Пазуняк

ПРО АПОСТРОФ

Кожна мова має свої норми, та й наша не становить вийнятку. Окрім літер вживають українці ще двох знаків додаткових. Це апостроф та знак наголосу.

Наголос у слові зазначуємо тільки тоді, коли бажаємо, щоб те чи інше слово читано з таким наголосом, а не іншим (напр. коли пояснюємо комусь, що треба вимовляти захворі́в, а не захво́рів, або свобо́да, а не свобода́).

Що ж до апострофа, то уживається він на те, щоб показати де після приголосних (консонантів) треба вимовляти я, є ю, ї так, як на початку складу, тобто не зливаючи їх із попередніми приголосними (себто, щоб вимовляти звук *й*). Нпр. в реченні: В лісах багато всякого звір'я, де слово звір'я має збірне (колективне) значення; натомість в реченні: З нори виповзло звіря. (Родовий відмінок від слова ,звіря' є: звіряти, так як теля, теляти; отож це іменник в однині. Різниця в вимові цих слів така: звір'я (звірйа), а звіря́, з наголосом на *я* (звірьа). Другий приклад: В народі живуть різні повір'я. У тім повір'ю багато старовини. Слово з апострофом: повір'ю вимовляється у фонетичній подачі: повірйу. В реченні: Ніколи цьому не повірю (тут фонетично нема звука *й*) (в розумінні не йнятиму віри) наголос на другому складі, як і в попередньому реченні, однак має цілком інше значення і є іншою частиною мови — дієсловом; тоді, коли попереднє це іменник. Де ж вживаємо апостроф: Апостроф ставимо після губних приголосних (б, п, в, м перед я, ю, є, ї): б'ю, б'є, жаб'ячий, п'ю, п'є, п'ять, п'ята, п'яний, дев'ять, в'язка, в'юн, м'яч, м'ясо, плем'я, м'ята, м'який, тім'я, безриб'я (,,на безриб'ї і рак риба"). Вимовляється ці слова так: бйу, бйе, жабйачий, пйу, пйе, пйать, пйата, пйаний, девйать, вйазка, вйун, мйач, мйасо, племйа, мйата, мйакий, тімйа, безрибйа. Тільки коли перед губним приголосним є постійний інший приголосний, то апостроф не пишеться: свято (*с* перед *в*), цвях, морквяний, мертвяк, тьмяний. Ці слова вимовляються без підкреслення звука *й* перед а: цвьах, а не цвйах. Апостроф ставиться в словах, де приросток попереджає губний звук: зв'язок (*з* — це приросток). Так само й у словах, де після приростка закінченого приголосним виступає я, ю, є, ї: під'їзд, в'їхати, без'язикий, з'їсти, об'їхати. У чужих словах: Лук'ян, кур'єр, суб'єкт, об'єкт, п'єса.

У деяких словах середнього роду на *я* пишемо апостроф після *р*: пір'я, узгір'я, подвір'я, зневір'я (є і інше слово: зневіра). В наведених словах вимовляємо: пір'я як пірйа. Із слів жіночого роду одиноке слово ,мати' має в орудному відмінку однини апостроф після *р*: йду з матір'ю (вимова: матірйу). Одинокий іменник чоловічого роду, що має апостроф після *р*, це слово бур'ян. Слово жіночого роду буря не має апострофа; так само як і слова зоря, зоряний, кучерявий — у вимові мають пом'якшене р-а: бурьа, зорьа, кучерьавий.

Це відповідь п. Іванові Іваникові на його допис ,,Морока з апострофом". Як бачимо мороки нема ніякої. Треба тільки запам'ятати кілька простих правил, прийнятих Академією Наук (ВУАН) ще перед розгромом її большевиками; вони поміщені у всіх наших граматиках, починаючи з ,,Норм української літературної мови" Олекси Синявського, теж знищеного большевиками. Пам'ятаймо, що крім ортографії є ще й ортоепія; отож апостроф саме дуже потрібний для ортоепії української мови. А факт, що деякі наші часописи тільки подекуди дотримуються правил нормативної мови, дуже сумний. Та може дотепний Ікер і на цей сумний стан знайшов би лік.

Маруся Ігнатишин-Логуш

З СЕРЦЕМ НА ДОЛОНІ

(Спогад)

(5)

Він стукав об стіл й кричав захриплим голосом: ,,Ві, гунцути, як не зостанете тіхо, то всі достанете господарскі віговор", що в українській мові менш-більш означало: ,,Ви, бешкетники, як не затихнете, то всі будете покарані". Але за хвильку все стихало й він забував вже свої погрози й зовсім лагідно, тихим голосом, викликав учня розповісти про те, що ми вчились на останній лекції. Викладав він історію й географію. Понурював він голову в свої записки, не відомо чи слухав, чи ні, що учень говорив, а потім начебто прокинувся зі сну, іноді похвалив учня, хоч той плів нісенітниці, і навпаки, учня, який дуже добре відповідав, раптом лаяв: ,,Сідай дурню, нічого не знаєш", і ставив найгіршу оцінку — п'ятку.

Були ще й такі дивачки, як маленький на зріст, трохи вже вилинялий, наче вимочений в джавелі, хоч ще молодий віком, проф. Кубічек. Його предмети навчання були фізика й хемія та чеська мова. Хоч був він чехом, але чеської мови не вмів нас навчити. Мав він спеціяльну методу перевірки наших знань. Входячи до кляси, його усмішка сягала від вуха до вуха й злорадно заявляв: ,,Детічкі, я вім, жи ві ніц невіте". (,,Дітоньки, я знаю, що ви нічого не вмієте"). І тоді йшов за останною парту в клясі й звідти вихром гнав та із-за плечей, доторкнувшись пальцем жертви, ставив питання, на яке треба було блискавично відповісти. Будучи маленьким й звинким, він оббігав всі ряди лавок й набігався до тієї міри, що зморений, витираючи піт, що струмками котився по його чолі, сідав нарешті за стіл і задихаючись кричав пискливим голоском: ,,Ніц з вас не буде, будете вшіхні пасти краві!" (Нічого з вас не буде, будете всі пастухами).

Дуже приємними були лекції книговодства, яке викладав інж. Василь Чапля. Він завжди був веселий, здавалось, що для нього в найбільш похмурий день сяяло сонце, яке він вносив з собою до кляси, розповідав відразу якусь веселу історію, з якої сам щиро сміявся, і ми хоч не завжди збагнули, про що ходило, реготали на повний голос довго, щоб вкоротити лекцію. Але це не було фактично потрібне, бо й сам професор не спішився починати лекцію. Коротко дещо пояснив, заявляючи, що в школі книговодства багато не навчимось. Його треба вивчати на практиці і кожна установа має якусь свою методу, то ж нема що надто трудити голову цією так нескомплікованою наукою. головне засвоїти основні засади книговедення. Це йому здавалось таким легким, бо був він прекрасним фахівцем в цій ділянці, написав підручники, але про те, що ці знання на практиці мало придавались, я переконалась особисто, коли під час ферій після першого року студій на Високій торговельній школі в Празі, пішла на обов'язкову практику до Підкарпатського банку в Мукачеві. Тут книговодства навчив мене інж. Леонід Романюк, головний бухгальтер, а крім того загально відомий діяч й старший пластун, якому ми багато завдячували за солідний пластовий вишкіл.

Рішення моє піти на вищі студії не було легке. Я була свідома, що кошти студій в Празі високі, а на поміч від батьків я не могла рахувати, бо нас було п'ятеро дітей — три брати й сестра, які теж вчились. Але коли проф. Шиналій порадив мені подати прохання на державну стипендію, я це зробила, хоч не мала великої надії одержати її, бо таких бажаючих студіювати було багато і всі вони зверталились за стипендіями. Хлопці скоріше діставали їх на торговельні студії, як дівчата і так тільки дві українки із Закарпаття студіювали на Високій Торговельній школі в Празі, передо мною це була Єлисавета Кузьмівна. Хлопців значно більше число, правдоподібно з два десятки.

Через це я подала прохання на різні праці, в тому числі й на вчителювання. Але саме після закінчення матури я зустріла студента Степана Росоху, який вчився в той час на філософічному факультеті в Празі, а під час ферій їздив по всьому Закарпатті й вербував молодь на високі студії, бо, мовляв, нам потрібно людей з високою освітою у всіх ділянках, щоб поволі заповняти важливі місця в житті нашої маленької країни, яку чеський письменник Іван Ольбрахт назвав ,,землею без імени".

Його арґументи були такі переконливі, що я так перейнялась бажанням поїхати до Праги вчитись, де стільки української інтеліґенції, де таке цікаве національно-культурне життя, де вільно кричати на весь голос, що ти є українець, де кипить й вирує ідея національного змагання до незалежности, до виборення якнайбільше прав в рямцях чехо-словацької республіки, які були загарантовані конституцією, але недотримані виконавцями цих приобіцяних прав.

Тепер кожна година наближала мене до цього прекрасного міста, стовежатої ,,Золотої Праги", як її називали, і я щораз більше хвилювалась невідомим майбутнім. Поїзд зупинився в Пардубіцах — це вже майже на порозі Праги. Ранок був свіжий, але на пероні продавці вигукували: ,,горке паркі, горке паркі!" Я виглянула через вікно й до мене підбіг продавець з кошиком свіжих булочок й пахучими горячими ковбасками, як тутешні ,,гат доґс", від яких підіймалась пара. Я з приємністю взяла собі цю лакоминку на сніданок. Якщо хтось колинебудь проїздив через Пардубіце — напевно не відмовив собі цієї розкоші: горячих ковбасок з муштардою й свіженькою булочкою або разовим хлібом.

Незабаром в далині я побачила вежі, багато їх, здавалось сотні, наче все місто самі церкви, а потім з ранішнього туману виринули, наче в небі, в повній красі Градчани, осідок чеських королів, а тепер президента республіки із славним храмом св. Віта. Прага була чорна від сажі на зовнішній вигляд, але вона мене швидко полонила своєю красою, незлічими історичними пам'ятками, своєю архітектурою, старими вулицями й провулками, що дихали давниною. Здавалось кожний камінець вибрукованих вулиць міг розповісти якусь історію. Я пірнула всією душею у вир життя — студії займали найменше часу, університетом була для мене вся Прага, своєю високою культурою, своїми незчисленними театрами, своїм висококультурним українським середовищем, бо ж тут була скупчена майже вся українська елітна громада, і якщо я в житті збагнула ціль життя, то це було 40 літ тому, почавши осінньою порою з індексом в руках, коли з дерев облітали пожовклі листочки, а в серці в мене була весна. На жаль, після чотирьох семестрів науку довелось на якийсь час перервати в наслідок окупації Чехії німцями й закриття чеських високих шкіл, але в міжчасі заіснував

(Закінчення на ст. 4-ій)

ВИСОКА МУЗИЧНА ШКОЛА ДЖУЛІАРД
В СЕРЕДУ, 21-го ГРУДНЯ 1977 РОКУ
о год. 8-ій вечора
— влаштовує —

КОНЦЕРТ
ЮЛІЯНИ ОСІНЧУК
ПІЯНІСТКИ

ЗАЛЯ PAUL RECITAL HALL
THE JUILLIARD SCHOOL, LINCOLN CENTER
Вхід при 66th St., between Broadway & Amsterdam Ave.
ДРУГИЙ з ряду рециталь докторської програми.
В програмі: БАХ, БЕТГОВЕН, ШОПЕН і КОСЕНКО.
Вступ вільний

ВІДДІЛ ОЖ ОЧСУ в НЮ ЙОРКУ
сердечно запрошує все Українське Громадянство
до участи у

ЗАСВІЧЕННІ ЯЛИНКИ

ПРИСВЯЧЕНОЇ ДІТЯМ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ
на нашій поневоленій Україні
що відбудеться
в суботу, 17-го грудня, о год. 4-ій по полудні
перед будинком Укр. Визвольного Фронту
при 136 Друга Авеню, Ню Йорк
з РІЗДВЯНОЮ ПРОГРАМОЮ.
•
Рівнож запрошуємо на

РІЗДВЯНИЙ БАЗАР

із домашнім печивом, дідухом, сіном та іншими різдвяно-традиційними речами
який відбудеться
в неділю, 18 грудня ц. р., о год. 9 рано до 2 по пол.
в залі Визвольного Фронту, 136 Друга Аве., Ню Йорк

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА ОСЕРЕДКУ СУМА
в НЮ ЙОРКУ
влаштовує

в суботу, 17 грудня 1977 р.
о год. 2-ій по полудні
в залі Визвольного Фронту
при 136 Друга Авеню, Ню Йорк

ГОСТИНУ СВЯТОГО МИКОЛАЯ

- В програмі: сцена „СВЯТИЙ МИКОЛАЙ", деклямації, співи. Виконують УЧНІ ШКОЛИ.
- Просимо маленьких і дорослих завітати до нас — Св. Миколай обдарує всіх.

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ
•
НЕБЕСНА КАНЦЕЛЯРІЯ відкрита в п'ятницю, 16-го грудня, від год. 6-ої по полудні до 10-ої вечора і в суботу, 17-го грудня від год. 9-ої ранку до год. 1-ої по пол.

Стипендійна Комісія при ЗУАДК
проголошує цим

ТРИ СТИПЕНДІЇ

Стипендійної Фундації
ім. св. п. Надії Бережницької
встановленої на основі пожертви матері Покійної Достойної Ірини Бережницької.

Стипендії призначені для студентів чи студенток, що студіюють українські предмети на університетському рівні в Америці, Канаді й інших країнах вільного світу. Кожна стипендія є в сумі 330.00 дол. і буде призначена потребуючим українським студентам.

Зголошення треба висилати негайно в терміні до **15-го січня 1978 р.** на адресу Стипендійної Комісії при ЗУАДК:

United Ukrainian American Relief
Committee, Inc.
1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141

За Стипендійну Комісію:
мгр Оксана Ґенґало від ЗУАДК — **д-р Володимир Чума** від Укр. Суспільної Служби
д-р Наталія Пазуняк, від УККА, Відділ у Філядельфії

„Запорожець за Дунаєм" з позичинем Карасем мав великий успіх у Вінніпеґу

Вінніпеґ (А. Курдидик телефоном). — Ярослав Семчишин справді не мав щастя: як президент корпорації Український Театр (УТ), що вже раз ставила оперету С. Гулака-Артемовського та тепер знову, після місяців підготови, плянував поставити її тут на сцені театру Плейгауз від 1-го до 3-го грудня і грати в ній знову ролю Карася, цей відомий наш театрал саме в час, коли місцеві щоденники помістили його фотографії з більшими статтями, дістав серцевий удар в навечеря постановки.

В четвер, 1-го грудня, коли йшла прем'єра „Запорожця за Дунаєм", загал ще не знав про цей наглий припадок і був здивований, коли на сцені в ролі Карася виступив Леонід Скірко, викликаний з Торонта відомий актор-баритон з оперним стажем в Німеччині. Цього і наступні два дні всі три вистави пройшли в битком набитій залі та були черговим успіхом Українського Театру.

Це й не диво, бо Я. Семчишин подбав про добру обсаду всіх роль в опереті. Сопрано Оксана Бринь з Міннеаполісу в ролі Одарки, надійне меццо-сопрано Ірина Вельгаш як Оксана і тенор Дж. Мартинс як Андрій творили з Л. Скірком справді репрезентативну і головну чвірку в опереті, яку доповнили добре відомі баритони Ярослав Щур (Султан), баритон Олесь Луків (Селіх-ага) та баритон-француз Рене Люкс (Уман), як теж виконавці інших роль, навіть муринчик К. Ґрент в ролі слуги Гасана. Прегарні гурти, що в хорах і танках робили сильне враження (хормайстер В. Климків, хореограф Ірка Балан), ставлена сценка гостини Карася в Султана та балет одалісок, що їх Я. Семчишин знайшов в буреському ансамблі Ієші Йоркі, були добрими додатками, а декорації і світляні ефекти робили своє.

Слід відмітити, що й оркестра Теда Комара непогано справилася, а поодинокі сцени були вдало режисеровані, зокрема в дуетах і безсмертній молитві „Владико неба і землі", і щиро зворушували. Вкінці ефектовна програмка і дівчатка-впорядчиці у вишиваних блюзочках були ще одною продуманою подробицею постанови.

Тисячі, що оглянули „Запорожця", напевно щиро бажали Я. Семчишинові повороту до здоров'я та дальшої праці в Українському Театрі.

ПОДЯКА

Невмолима смерть осиротила Українську Громаду в Бріджпорті, Конн., бо відійшов у Вічність 21-го жовтня 1977 року

св. п.

МИРОСЛАВ СТАХІВ

Невіджалуваний Муж, Батько і Голова УККА в Бріджпорті, Конн.

Управа Відділу УККА хоче зложити глибоку подяку і вдячність Родині та Тим, що брали численну участь в Панахиді, в похоронних відправах; Отцям Парохам: о. Я. Шустові, о. М. Мищишинові, о. А. Яковченкові і о. проф. В. Флечерові, Церковному Хорові, Представникам від Українських Організацій, численній Українській Громаді за присутність, та всім Приятелям, Друзям, що морально піддержували св. п. Мирослава Стахова, на останньому етапі Його життєвої боротьби, всім Промовцям, що виголосили промови над відкритою могилою, та всім Тим, що зложили свої пожертви на Патріярший Фонд і на Український Науковий Інститут в Гарварді.

Нехай пам'ять про Його ідейне життя залишиться на все між нашою Українською Громадою.

Управа Українського Конґресового Комітету Америки в Бріджпорті, Конн.

Понад 80 пісень, слова і ноти, прегарні ілюстрації ЕДВАРДА КОЗАКА, люксусове альбомне видання:
ЦЕ ПОВНИЙ ЗБІРНИК ПІСЕНЬ
РОМАНА КУПЧИНСЬКОГО:

„МИ ЙДЕМО В БІЙ"

$16.00 плюс 50 центів на порто.
"Chervona Kalyna"
P.O. Box 507, Church St. Sta., New York, N.Y. 10008

Мілена Рудницька
Невидимі Стигмати
Книжка у твердій темно-бронзовій обгортці із золотими буквами. 552 сторінки із фотографічною документацією.
Ціна 15.00 долярів.
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
і ніколи Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМУСІ,
БАБИ КАСІ і БАБЦІ

бл. п.

КАТЕРИНИ ВЕРБОВСЬКОЇ
з дому МАЙХРОВІЧ

В неділю, 18-го ГРУДНЯ буде відслужена СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА в українській католицькій церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в НОРТГЕПТОНІ, Па.

Тої ж самої НЕДІЛІ, 18-го ГРУДНЯ буде відслужена ПАНАХИДА в Українській Католицькій Церкві при 224 4-ій вул., по Службі Божій в АЛЛЕНТАВНІ, Па.

18-го ГРУДНЯ в Українській Православній Церкві при Фулертон Авеню буде відслужена ПАНАХИДА по Службі Божій.

Також в польськім костелі, 18-го ГРУДНЯ буде відслужена ПАНАХИДА по Службі Божій.

Просимо в цей день згадати Покійну в своїх молитвах.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

МУЖ з ДОЧКАМИ і ВНУКАМИ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА і БАТЬКА

бл. п. д-ра

АЛЕКСАНДРА СУШКОВА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

в четвер, 15 грудня 1977 р., о год. 8:30 ранку
в церкві св. Юра в Ню Йорку

Просимо згадати Покійного в цей день у своїх молитвах.

Дружина — ІРЕНА
Донька — АЛЕКСАНДРА

В ДРУГУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, ВУЙКА і КУЗЕНА

сл. п.

ЯРОСЛАВА БІЛАСА

будуть відслужені
у вівторок, 20 і суботу, 24 грудня 1977 р.

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в Коговз, в церкві св. апп. Петра і Павла
в Боффало, в церкві св. Ів. Хрестителя

Про молитви за спокій Душі Покійного просять:
ДРУЖИНА, ДІТИ, ВНУКИ і РОДИНА

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Любої і Найдорожчої МАМИ

сл. п. Незабутньої
Проф. ЛЮДМИЛИ ТИМОШЕНКО-ПОЛЕВСЬКОЇ

видатної челістки і педагога, професора Харківської, Віденської і Римської консерваторій та Українського Музичного Інституту в Ню Йорку, визначеної у Міжнародній Енциклопедії „Хто є хто в музиці" в Кембрідж, Англії

і

В ДЕВ'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Любого і Найдорожчого ТАТА

сл. п. Незабутнього
Проф. Д-ра МИКОЛИ ПОЛЕВСЬКОГО

видатного піяніста і педагога, професора Харківської, Віденської, Римської консерваторії та Українського Музичного Інституту в Ню Йорку і Філядельфії

буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, 18 грудня 1977 р., о год. 12:30 по пол.
в катедрі св. Володимира в Ню Йорку, Н. Й.
160 Вест 82-га вулиця

В глибокому смутку:
ЗОЯ ПОЛЕВСЬКА-ДАРОВА — донька
з чоловіком АНАТОЛІЄМ ДАРОВИМ

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

впровадив нову клясу забезпечення для дітей, а саме:

ЧИ може бути кращий дарунок для наших дітей, як грамота життьового забезпечення Українського Народного Союзу?

МОЛОДЕЧУ ТЕРМІНОВУ ГРАМОТУ

З ОДНОРАЗОВОЮ ВКЛАДКОЮ ТА АВТОМАТИЧНОЮ ЗМІНОЮ НА КЛЯСУ Р-65 З ДИВІДЕНДОЮ

ВІК ВИДАЧІ: Від народження до 15-го року життя.

СУМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: 1.000 долярів термінового забезпечення до віку 23-ох років та 5.000 долярів забезпечення в клясі Р-65 опісля.

ВКЛАДКИ: Одноразова вкладка 75.00 долярів при видачі грамоти без дальших вкладок, аж до віку 23 років.

Відтак 75.00 долярів річно від 23-го року до річниці видачі грамоти найближчої до 65-их уродин.

ҐАРАНТОВАНІ МОЖЛИВОСТІ ДОДАТКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: Можна набути додаткові грамоти забезпечення на суми не вищі від Р-65 грамоти, без доказів стану здоров'я в такому часі:

1. В річницю видачі грамоти у віці 25, 28, 31, 34, 37 та 40 років;
2. З нагоди одруження забезпеченого (-ої);
3. З нагоди народження дитини у забезпеченого (-ої);
4. З нагоди законного адоптовання дитини забезпеченим.

Загальна сума всіх цих додаткових грамот не може перевищити п'ятикратної суми основної грамоти в клясі Р-65, тобто 25.000 долярів.

ЗВОРОТНІ ВАРТОСТІ: Грамота має наступні зворотні вартості до вибору, а саме грошові звороти, частинно виплачене забезпечення і безплатне продовження.

ПОЗИЧКИ: На бажання забезпеченого може бути уділена йому позичка на підклад грамоти.

ДИВІДЕНДИ: Ця грамота гарантує виплату дивіденди починаючи від 25-го року життя.

Всіх заінтересованих в справі набуття цього нового і надзвичайно корисного роду забезпечення для дітей і молоді, проситься за інформаціями звертатися до місцевих секретарів УНСоюзу, або безпосередньо до Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Ситі.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery Street ■ 3rd Floor ■ Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200 ■ New York tel.: (212) 227-5250

Замість квітів на могилу
св. п. Марії Остапюк
зложили на Патріярший Фонд:

Зелез Ярослава і Володимир	$10.00
Холєвчук Марія	10.00

•
Родині складаємо вислови співчуття.

В пам'ять

Дорогих нам ДРУЗІВ — ЧЛЕНІВ ОУН

сл. п. Ярослави Бандери
сл. п. Степана Ленкавського
сл. п. Осипа Мащака
сл. п. Людвика Мигаля

Дорогих наших ПРИЯТЕЛІВ

св. п. Марії Пасічняк
св. п. Анастазії Корчмарик
св. п. Ярослава Яворського
св. п. Василя Заброцького
св. п. Володимира Кобзяра

Жертвуємо на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД 200.00 дол.

Ірвінгтон, Н. Дж. — Володимир і Зюна МАРТИНЦІ
•
Гроші висилаємо безпосередньо
до Їх Блаженства Патріярха Йосифа.

Вельмишановній тяжким горем прибитій Родині
св. п. інж. Лонгина Гудівського
який помер нагло на 70-му році, завжди активного життя в Маямі, Фльорида —
глибокі співчуття та найсердечніші слова піддержки висловлюють друзі та приятелі із різних частин світу.
•
Замість квітів на могилу Незабутнього Друга та Побратима п'ять Його вірних товаришів пересилають 100.00 (сто) долярів на Український Виховно-Культурний Осередок ім. Олега Ольжича на Оселі ОДВУ в Лігайтоні, Па. Їх прізвища: П. Т. Микола Новак, Данило Заверуха, Мирон Леськів, Микола Цимбалістий та Іван Харамбура. Вони, з поміж членів-співосновників ОДВУ та творили рейдуючу ударну „бригаду", яка в тридцятих роках допомагала наводити лад в тутешньому громадсько-політечному українському житті.

Леґіт з України нехай завжди буде доказом, що „Слава України не вмре — не загине".

СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ (СВУ), ІНК.
Американці за Визволення Поневолених Націй (АВПН), Інк.
Український Відділ

ЦИМ ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО
в неділю, 18-го грудня 1977 року, о 1-ій годині по полудні
в готелі Biltmore, Suite L-M (перший поверх), Madison Avenue
при 43-ій Стріті в Ню Йорку
ОРГАНІЗАЦІЯ АМЕРИКАНЦІ за ВИЗВОЛЕННЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ, Інк.
влаштовує

доповідь ІГОРЯ СІНЯВІНА *на тему*
НАЦІОНАЛЬНА ПРОБЛЕМА В СССР

•

Ігор Сінявін є співавтором опублікованої на сторінках української преси „Плятформи для співпраці", в якій росіяни з найновішої еміграції з СССР, висловлюють свої погляди щодо співпраці з неросійськими народами в побудові нового ладу на просторах новітньої червоно-російської імперії СССР.

Ці росіяни занепокоєні тим, що в СССР зникає російський етнічний тип, через перемішування росіян з іншими народами й творення т. зв. „совєтського народу". Вони за незалежність неросійських народів без жодних передумов!

Це вперше маємо нагоду говорити з росіянами, які в розв'язанні національної проблеми неросійських народів, вбачають національне відродження самої Росії, що можливе лише при умові усамостійнення й державної незалежности України, Білорусі, Грузії, Вірменії, Балтійських Народів і інших.

•

ПІСЛЯ ДОПОВІДІ ЗАПИТИ Й ДИСКУСІЯ.

На доповідь всіх запрошує;

Український Відділ АВПН

A.L.U. (S.V.U.), Inc.
P.O. Box 38, Greenpoint Station, Brooklyn, N.Y. 11222, U.S.A.

СУЧАСНЕ І МАЙБУТНЄ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

чимо сьогодні — скажемо, між Швецією та Норвегією — хоч колись були ворогуючими собі країнами) наші оба народи могли б створити плятформу для спокою й між ними сусідніми меншими народами центрально-східньої Европи, до якої наші оба народи належать та й цьому інтермаріюм творимо стрижень. Власне ми повинні бути дороговказом та авторитетом для менших народів Середньої Европи, даючи напрямні в новій економічній політиці та культурницькому співжитті.

5. Уважаю, що не гостре перо чи вістря меча, а спокійна дослідницька аналіза сучасного з перспективою на майбутнє в атмосфері об'єктивізму може бути рішальним чинником у наших застарілих спорах, будучи свідомим сучасности України та української нації, яка саме зараз в розгарі холодної війни з Росією за її національне, а не совєтське обличчя та зміст, щоб врешті-решт бути з повновартісною европейською, а не совєто-евразійською нацією, отже поруч, а не в комплексі совєтської російської імперії. Тому то український т. зв. десидентський рух має в СССР свою паралельність, а не є його секцією чи філією.

На основі сказаного випливає теза:

Без самостійної України (хочуть цього поляки, чи ні) не можливе існування суверенної Польщі.

Наші оба народи вже дійшли до того (через свою короткозорість), що нам маубть прийдеться рам'я об рам'я боротись в вмирати на полі бою за поворот України до европейської духової та економічної спільноти, бо:

а) лише в суверенній Україні лежить вся суть спокою на польському східньому 750 кілометровому кордоні та

б) лише через врятування України можливе закінчення економічної експлуатації сучасної Польщі та у її майбутності.

Україна, задушена Росією (при може співдії й сьогоднішньої Польщі), мусить призвести до нової, кардинальної зміни на польському східньому кордоні, а це: засінування нової етнічної границі — поляків із російською, збільшеною українським коштом,— 140-150 мільйоновою нацією, яка без труду може принеболити „згодом" польський нарід попросити „ласки" бути разом у сімї з „братнім російським народом".

Не забуваймо, що сучасний російський світ — оця потужна російська нація, яка — хоч за словами Буковського та Алєксєєвої — соціяльно поневолена, все ж таки, на наш погляд, в політичному розумінні далеко перейшла світоглядовість старого російського покоління з царських часів.

Нова російська сила, ота етно-об'єднана, переросла пропорційно свою чисельність її сусідів удвоє, економічно кількакратно і має до розпорядження розбоєм і силою захоплений нею отой модерний потенціял України, з її мільйоновими збройними силами, потужною чорноморською фльотою, модерним летунством та новою ядерною зброєю, якою орудує не тільки український вояк в совєтській уніформі, а навіть підліток із вишкільних батальйонів.

І тут власне основне питання до розв'язки для польської сторони у вільному світі.

Як найти шлях до цієї української сили, яка може на приказ „згори", чи, як кажуть, „по дроту з Москви", на протязі годин знівелювати балістичною зброєю всю воєнну промисловість Польщі, а на протязі днів чи тижнів розторощити польську націю з консеквенціями її дальшого — хіба вже животіння, а не просперування.

Не дай, Боже, щоб Росія українською силою знищила польський нарід, який з новим, розумним світоглядом на суттєвість України міг би бути корисним в нормалізації політичних, економічних та стратегічних взаємин між трьома морями: Балтиком, Адріятиком та Чорним морем.

НА ЧОРНО-БІЛОМУ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

В консервативних західніх колах уважають, не без слушности, що Південна Африка це не така собі „звичайна держава", яка дасть себе полонити такими „ліберально абстрактними ідеалами", як влада чорної більшости. Найоб'єктивніші коментатори стверджують, що властиво у майже цілій Африці, а зокрема у новопосталих державах, є при владі „чорна меншість". Ніхто не цікавиться тем тим, що у цих державах немає такого, як „один мешканець — один голос". У більшості цих держав зміни урядів проходять при допомозі державних переворотів, або звичайних убивств одних одними.

Цікаво, що навіть на основі статистики виходить, що 80 відсотків членів ОН мають однопортійну диктатуру, позбавлену поняття свободи і пошанування людських прав.

І дивно, що всі вони засуджують найсуворіше „апартейд", чи пак розподіл рас у Південній Африці, хоч і самі чорні уряди африканського континенту признають, що білі південні мешканці це не зайшлі колоністи, як це було в Анголі, Мозамбіку, Конго і т. п. Вони прибули на Африканський континент у тому самому приблизно часі, як Колюмб приякорився на континенті Північної Америки.

При цьому всьому нас, українців, цікавить ця подвійна мірка і подвійна мораль, якою кермуються всі ці будьто би демократичні держави, що роздули тепер ОН до меж однобічних міжусобиць.

Ми, українці, завжди засуджували „апартейд" та кожну зломанірену форму державного устрою, якою гнобиться і відмовляється людині прав.

Та тут на прикладі Південної Африки ми наочно переконуємося, що в тому самому часі, коли цю країну засуджується за її просто „нелюдську злочинність" у відношенні до чорного населення, накладається ембарго, а чорного студента Біко робиться малощо не святим і відводиться йому більше уваги, як усім іншим дисидентам у світі — у тому ж самому світі, в якому міжнародна інформація і пропаганда тільки в рядиго декількома рядками натякне про те, що діється у Совєтському Союзі!

Світова опінія та її інформація із розмислом промовчує факт, що такого „апартейду", який проходить у комуно-московській імперії, де вже від сторіч ділиться раси — на російського „старшого" та українського чи іншого від „меншого брата", дарма, що того „старшого" ще на світі не було, як Україна-Русь уже займала передове місце між культурними націями світу. Чому ж тоді світ не протестує проти московського „апартейду"?!!!

З СЕРЦЕМ НА ДОЛОНІ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

один з виїмкових періодів, а саме короткотривала самостійність Карпатської України. Працюючи в Празькому радіо в радіопередачах для Карпатської України вже з осені 1937 року, я пережила повною мірою народження молодої держави, початок якої стався 2-го листопада 1938 року після Віденського арбітражу. І хоч це народження було дуже важке, бо територію Закарпаття обкраяли мадяри, відірвавши три найважливіші міста — Ухгород — Мукачів й Берегово, населення Закарпаття засвідчило перед світом свою здатність на самостійне життя й в кривавій боротьбі з напасником записало в історію, що це українська земля, а не „земля без імени"

Хай цей мій спогад буде китицею квітів на могилах всіх моїх товаришів, які віддали життя за волю Карпатської України.

2-го листопада 1977 р.

Ювілей 45-ліття священства о. Еміліяна Шараневича

День 23-го жовтня 1977 був замітним торжеством в українській католицькій парафії св. Володимира в Гемпстеді, Н. Й., на Лонг Айленді. Того дня парафія при співучасті всіх церковних і громадських організацій відзначувала 45-річний ювілей священства свого пароха о. Еміліяна Шараневича.

Отець Еміліян Шараневич

В год. 12-ій полудня Ювілят, в супроводі священства, вівтарних хлопців та членів Комітету ювілейних святкувань під проводом І. Аттона, перейшов з парафіяльного дому до церкви, де відправив благодарственну Службу Божу при співслужінні о. ігумена Олександра Гавкалюка ЧСВВ з Гленкова, о. прелата П. Скринковського — канцлера та відпоручника Митрополита Йосифа Шмондюка та о. декана Федорчика з Фреш Медовс. До Служби Божої співав парафіяльний хор під проводом проф. Степана Марусевича. Церкву по береги заповнили вірні — парафіяни й гості, з найближчою родиною Ювілята й Комітетом торжества у проводі, які масово приступили до св. Причастя.

Проповідь у церкві про ролю священства взагалі й його ролю в українському народі зокрема виголосив о. ігумен О. Гавкалюк. По Службі Божій вірні приступили до цілування хреста та одержували пам'яткові образці з рук Ювілята.

Зараз, безпосередньо по відправах, у церкві відбувся в Парафіяльному Центрі бенкет на пошану Ювілята. При вході на залю Ювілята в окруженні священиків, привітав його хор церковною піснею.

За головним столом засіли отці: о. Скринковський, о. Федорчик, о. ігумен Гавкалюк, о. Л. Мудрий, о. Войтина ЧСВВ з отцем неопресвітером з Ню Йорку, о. А. Кучма з дружиною, о. Бітцко з Закарпатської парафії у Вестбері та о. Мірецький з польської парафії в Гемпстеді, а дальше голова Комітету цього ювілею п. І. Аттон і провідник бенкетової та мистецької частини Юрій Солтис.

На Ювілей наспіло багато привітів від родини, товаришів і приятелів Ювілята включно з привітом з Риму від Блаженнішого Патріярха Йосифа, що його приявні вислухали стоячи та прийняли бурею довготривалих оплесків.

Усно вітали Ювілята: о. канцлер П. Скринковський від Митрополита Й. Шмондюка, о. декан Федорчик, Іван Павлюк, О. Хома від парафії в англійській мові, М. Курчак в українській мові від парафії та парафіяльних організацій, Христина Подолюк — від Відділу УККА та громадських організацій та Іван Хомин з Ню Йорку. Від Міського Уряду в Гемпстеді вітав голова міста Франс Т. Пурсел, що взяв участь в бенкеті зі своєю дружиною. Від родини коротке слово виголосив д-р Б. Дзеровнч.

В короткій мистецькій програмі виступали: танцювальна група при парафії під проводом Е. Осеенко, параф. хор під проводом Ст. Марусевича та діти з Парафіяльної Суботньої Школи з декламаціями й привітом: К. Леонард, М. Качмарчик та М. Мац, піднісши Ювілятові букет рож та вручаючи в асисті членів Комітету пам'ятковий подарунок.

При кінці бенкету коротке, зворушливе слово виголосив Ювілят о. Е. Шараневич, дякуючи за вияв пошани для нього з нагоди 45-років його служби в Христовому Винограднику, Рідній Українській Помісній Церкві та Українському народові.

Бенкет закінчив о. крил. Л. Мудрий, заінтонувавши могутнє „Під Твою милість", яку всі приявні спільно відспівали.

М. Курчак

Аналіза економічних проблем Української ССР

(ФКУ-РП). — „Україна в системі СССР — економічний баланс" це заголовок нової книжки що її видало американське в-во „Прегер Паблішерс" в Ню Йорку. Книгу зредагував д-р І. С. Коропецький, професор економії Темпел університету в Філядельфії. Книжка складається з одинадцяти розділів, що їх розглянено на конференції про економіку України, яка відбулася в Гарвардському університеті осінню 1975 року. Авторами деяких розділів є світової слави спеціялісти совєтської економіки. Трьох з-поміж авторів є українцями, а всьмох — не -українці. Це, як принагідно підкреслив академік Омелян Пріцак, є позитивним і побажаним явищем, коли українськими студіями займаються не лише українці, але теж вчені неукраїнського роду.

Вступ до книжки написав один з кращих дослідників совєтської економіки, професор Гарвардського університету, Абрагам Бергсон. В першому розділі автор — Голанд Гантер (Гаверфорд коледж) ставить студії української економіки в контекст студій всієї совєтської економіки. Стаття І. С. Коропецького аналізує економічні прерогативи київського уряду. Стенлі Кон (СУНІ в Бінгемтоні) у своєму розділі досліджує економічний ріст та структуральні зміни в Україні в порівнянні з цілим СССР. Подібну аналізу у відношенні до росту добробуту населення робить Гертруд Шровдер (університет Вірджінії). Предметом розділу Крег Зумбруннена (університет Вашінгтона) є занечищення свіжих вод наслідком індустріялізації. Даглес Уйтгавс та Чарльс Бронсон (Сентрал Інтеледженс Ейдженсі) аналізують ріст населення та робочої сили України в порівнянні з іншими совєтськими республіками. Знову ж Леслі Дінес досліджує теперішню ситуацію в Україні відносно мінеральних ресурсів, зокрема палива. Наступні три розділи присвячено аналізі економічних відносин України з рештою Союзу та іншими країнами світу. І так, Джеймс Гілюля (Дюук університет) розглядає товарооборот, Зенон Л. Мельник (Сінсенатський університет) — бюджетні відносини і Володимир Н. Бандера (Темпл університет) — вплив цих зв'язків на українську економію. В останньому розділі цієї 320-сторінкової книги Пітер Уайлс :Лондон Скул оф Економікс) робить певні припущення про те, як виглядав би економічний розвиток України, якщо б історія пішла іншими шляхами.

Книжка „Україна в системі СРСР" розрахована не лише на таких спеціялістів як економісти, політологи, історики, географи та дослідники України й СССР взагалі, але теж на ширше коло читачів. Всі статті є базовані на статистичних даних та інших першоджерелах, які є систематично аналізовані при допомозі найновішої методології. Слід підкреслити, що книга є строго об'єктивна. В книзі багато конкретних даних про сучасну економіку України та вдумлива аналіза. Читач зовсім легко завважить жорстокий факт, що Україна в системі СССР має накинений Росією колоніяльний статус. Сподіємось, що ця книга матиме вагомий вплив на розвиток правильного розуміння української проблематики серед чужинців, зокрема тих, які роблять політичні децизії та формують публічну опінію. Сподіємось також, що її набудуть всі свідомі українці. Щоби уможливити поширення цієї вартісної книги, як також тому, що конференція — яка була почином для неї — відбулася в Українськім Науковім Інституті Гарвардського Університету, Фонд Катедр Українознавства закупив певну кількість примірників. Замовлення на цю книгу треба спрямовувати на адресу ФКУ в Кембріджі: Harvard University, Ukrainian Studies Fund, 1581-83 Massachusetts Avenue, Cambridge, Massachusetts 02138.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Адміністрації „Свободи"

З уваги на закінчення біжучого року, Адміністрація просить всі Товариства чи поодинокі особи, що довгують за оголошення, вирівняти їх конечно найдалі

до 25-го грудня 1977 року

ПОВІДОМЛЕННЯ

Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 30-го грудня 1977 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1977 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскорше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у П'ЯТНИЦЮ, 30-го ГРУДНЯ 1977 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

ТАРЗАН, Ч. 7869. Тарзанів плян

Що можемо зробити, Тарзане?... Хіба підкрадемось до „пані королеві" коли вона спить п'яна і встромимо їй в серце ніж?!

О, ні, Доне!..., Я не думаю, що вона аж така лиха!

Ми схопимо її!

Що?

Будемо тримати її ув'язненою" аж поки не назбирається велика сила її рахунків...

Як довго думаєш її вояки залишаться тут, коли не одержуватимуть платні?

Напевно недовго!